

تفکر به منزلہ کنش سیاسی

بیژن عبدالکریمی

www.ketab.ir

نقد فرهنگ

۱۳۹۸

شماره کتابشناسی ملی: ۵۶۲۵۴۱۴

شایک: ۵-۰۱-۶۶۸۲-۶۲۲-۹۷۸

کلیه حقوق محفوظ و مخصوص انتشارات نقد فرهنگ است.

فهرست

۷	مقدمه
۹	فصل اول: پرسش از چارچوب‌های کنش سیاسی در ایران
۱۱	۱. سیاست‌زدگی
۱۴	۲. هم‌رانی و هم‌زمانی جوامع در پروسه جهانی شدن
۱۸	۳. چالش سکولاریسم در فرهنگ امروز ایران
۲۴	۴. بی‌اعتنا، غم‌گین، غم‌گین
۳۱	۵. اء دال و اء دال‌گرایی
۴۳	۶. ناسیونالیسم در ایران معاصر
۵۵	۷. سیطره زمان حال مرگ
۵۹	فصل دوم: ما و توسعه
۶۱	۸. هم‌سوئی‌هایی انتقادی با ذوق غربی‌ال‌قلم
۷۷	فصل سوم: نگاهی به مسائل خاورمیانه
۷۹	۹. باورم نیست که بهار آمده است
۸۱	۱۰. تأملاتی پیرامون به اصطلاح بهار عربی
۸۸	۱۱. تقلیل‌گرایی: منطق مشترک پوزسیون و اپوزسیون
۹۵	۱۲. درس‌هایی از تحولات اخیر خاورمیانه
۱۰۳	۱۳. لیبی: شکست یا پیروزی؟
۱۰۵	فصل چهارم: نگاهی به مسئله انتخابات در ایران
۱۰۷	۱۴. تنها حقیقت می‌تواند ما را نجات دهد
۱۲۰	۱۵. فلسفه و انتخابات
۱۳۶	۱۶. رأی‌های خاموش! به صدا درآید
۱۴۱	۱۷. رأی‌های خاموش! از هراس مرگ، نمیرید!
۱۴۷	فصل پنجم: نگاهی به مسئله اقوام و اقلیت‌های مذهبی
۱۴۹	۱۸. اهمیت شیوه برخورد صحیح با اقلیت‌ها
۱۵۴	۱۹. وحدت در کثرت

فصل ششم: تأملاتی در خصوص نهادهای فرهنگی	۱۶۰
۲۰. اندیشه‌هایی که تاریخ از آنها حمایت نمی‌کند	۱۶۱
۲۱. شورای عالی انقلاب فرهنگی خود همواره بحران‌زا و معضل‌آفرین بوده است	۱۶۶
۲۲. برای خودم بسیار متأسفم!	۱۹۱
۲۳. تأملی در خصوص بازاندیشی در جایگاه مساجد در شرایط کنونی	۱۹۳
۲۴. جامعه ما جامعه‌ای شبه‌مدرن است	۱۹۵
۲۵. چهارده‌های ماندگار!	۱۹۹
۲۶. کتاب و کتابخوانی در ایران	۲۰۳
۲۷. جایزه کتاب سال ناسف	۲۰۸
۲۸. نمایشگاه‌های کتاب در ایران	۲۱۲
۲۹. به مناسبت ده‌سالگرد بن‌گاز	۲۱۶
۳۰. کاریکاتور روزنامه شمس	۲۱۷
۳۱. حملات سایبری به اسروره فرمان، ونل مسی	۲۱۸
۳۲. همایش سبک زندگی	۲۲۹
۳۳. من هیچ خبر تازه‌ای شنیده‌ام	۲۳۳
۳۴. «بیابان‌ها بالیدن گرفته‌اند: وای بر آنان که بیابان‌ها را نهان می‌دارند»	۲۳۶
فصل هفتم: فرهنگ و سیاست ما در جهان معاصر	۲۴۱
۳۵. نامه به اوایاما	۲۴۳
۳۶. ما نسبت خویش با حقیقت را گم کرده‌ایم	۲۴۶
۳۷. متفکر خود و ایران گراست، نامتفکر خود تقدس بخش	۲۵۰
۳۸. مردی از تبار دین و اخلاق در حوزه سیاست	۲۵۴
۳۹. تصویرهایی پراکنده از روزهایی که «دانستن» ارزش بود	۲۵۷
۴۰. دغدغه‌های این روزها	۲۶۷
۴۱. اضمحلال و مرگ فرهنگ	۲۷۱
۴۲. بی‌معنایی، انحطاط و اخلاق پردگی	۲۷۶
ضمیمه	۲۷۹

مقدمه

در ديار ما سواره تفكر فلسفي تصويري كج و معوج وجود داشته، فلسفه و تفكر عميق چنانچه در كل نگرانه غالباً به منزله امری ذهنی، غير انضمامی، لوکس، و بی ارتباط با واقعیت زندگی و بحران های سیاسی، اجتماعی و تاریخی تلقی شده است. مخالفان فلسفه سواره شكافی پرناسدنی میان تفكر فلسفی و كل نگرانه با سیاست و كنش سیاسی، در معنای عادی و روزمره آن حس کرده و می کنند. این كتاب كه حاصل تلاش های نظری اینجانب در عرصه های گوناگون حیات سیاسی و اجتماعی كنش گزینان است، در صدد نشان دادن پیوند عمیقی است كه می تواند میان تفكر و كنش گزینی سیاسی و اجتماعی وجود داشته باشد.

كنش گران بی محابا شعار می دهند، رجز می خوانند، تبلیغ می کنند، امید می بخشند و پیوسته از دردها و راه حل ها سخن گفته، جامعه را به سوی خویش دعوت می کنند. اما متفكران تنها به طرح پرسش می پردازند و جامعه را سیاست، سیاست پیشه گان و كنش گران اجتماعی را با این پرسش ها روبرو می كنند كه آیا به راستی آنان فهم درستی از مسائل دارند؟ مبنای وعده ها و امیدهایشان چیست؟ چه ضمانتی برای تحقق شعارهایشان وجود دارد؟ آیا صرف خواست ها و حدیث های آرزومندی آنان می تواند مبنایی برای تحقق آرمان ها و ایده هایشان قرار گیرد؟ آیا ما برای فهم زیست جهان كنونی و معضلات و بحران های خود با موانع سترگ متافیزیکی مواجه نیستیم؟ آیا برای تحقق

آرمان‌هایمان نباید گوشه چشمی نیز به تاریخ و امکانات تاریخی‌مان داشته باشیم؟

این اثر در صدد است تا نشان دهد که چگونه تفکر حکمی و فلسفی می‌تواند ما را در فهم مسائل‌مان و یافتن افق‌هایی حقیقی به منظور مواجهه راستین با آنها یاری رساند و نیز از هدر دادن سرمایه‌های عظیم مادی و معنوی و امکانات تاریخ‌مان جلوگیری نماید. به این اعتبار، تفکر خود کنشی سیاسی در عمیق‌ترین و اثرگذارترین معنای کلمه است.

بیژن عبدالکریمی

بهار ۱۳۹۸